

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Ndc/1/2024
Identifikačné číslo spisu: 1223201976
Dátum vydania rozhodnutia: 29.02.2024
Meno a priezvisko: Mgr. Dušan Čimo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:1223201976.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletú D.L. B., narodenú XX. D. XXXX, matky W. R. B., narodenej XX. M. XXXX, J., Ž. X a otca W. I. B., narodeného XX. L. XXXX, C., O. W. XXX/XX, o návrhu matky na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, vedenej na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 11P/92/2023, o nesúhlase Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu veci Krajským súdom v Trnave, takto

rozhodol:

Na rozhodnutie o nesúhlase s prenesením miestnej príslušnosti je p r í s l u š n ý Krajský súd v Trnave.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z dôvodu nesúhlasu s postúpením mu veci Krajským súdom v Trnave podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len „CSP“). Uviedol, že v predmetnej veci Okresný súd Galanta preniesol miestnu príslušnosť na Mestský súd Bratislava II, ktorý s prenesením príslušnosti nesúhlasil a predložil vec ako nadriadenému súdu Krajskému súdu v Trnave. Ten majúť za to, že nadriadeným súdom v danej veci je Krajský súd v Bratislave, postúpil vec jemu. Krajský súd v Bratislave ale takýto postup nepovažuje za správny, keď v danej veci sa konanie (o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností rodičov) začalo pred účinnosťou novelizácie zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CMP“), meniacej pravidlá príslušnosti a zakladajúcej spor o ňu (tu rozumej zákonov č. 150/2022 Z. z. a č. 398/2022 Z. z.) a to 9. mája 2023, miestna príslušnosť však bola namietaná už za účinnosti novelizovanej úpravy 16. októbra 2023. Poukázal na to, že rozhodovanie o miestnej príslušnosti podľa CMP vyžaduje aplikáciu špeciálnych ustanovení CMP. Pokiaľ by teda mal Krajský súd v Bratislave rozhodovať o sporoch týkajúcich sa miestnej príslušnosti v konaniach podľa prvej a tretej hlavy druhej časti, tretej a štvrtej časti CMP ako nadriadený súd podľa § 3 ods. 3 zákona č. 371/2004 Z. z. po 1. júni 2023, priečilo by sa to účelu reformy tzv. súdnej mapy vyjadrenému aj v § 3 ods. 5 písm. c) CMP.

2. Podľa čl. 3 Základných princípov CMP ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa toho ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci (odsek 1).

Ak takéhoto ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by prijal, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít (odsek 2).

3. Podľa § 6 CMP ak súd zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov (odsek 1). Ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané (odsek 2).

4. Podľa § 112 ods. 2 CMP ak sa zákonným spôsobom zmenia okolnosti, podľa ktorých sa posudzuje miestna príslušnosť, môže súd preniesť svoju príslušnosť na iný súd, ak to vyžaduje záujem maloletého. Ak tento súd nesúhlasí s prenesením príslušnosti, rozhodne jeho nadriadený súd.

5. Podľa § 3 ods. 5 písm. b) CMP na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veciach podľa prvej hlavy a tretej hlavy druhej časti, tretej časti a štvrtej časti vydanému okresným súdom so sídlom v obvode Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Nitre je príslušný Krajský súd v Trnave.

6. Najvyšší súd, ktorý je ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Bratislave a Krajskému súdu v Trnave podľa § 6 ods. 2 CMP príslušný na rozhodnutie o príslušnosti, posúdil dôvodnosť nesúhlasu s postúpením a dospel k záveru, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu veci je dôvodný.

7. Z obsahu spisu vyplýva, že v predmetnej veci ide o konanie vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa (§ 111 CMP). V rámci konania došlo k preneseniu miestnej príslušnosti podľa § 112 ods. 2 CMP. Mestský súd Bratislava II, na ktorý bola miestna príslušnosť prenesená, s prenesením nesúhlasil a predložil vec svojmu nadriadenému súdu, t. j. Krajskému súdu v Trnave. Ten postúpil vec Krajskému súdu v Bratislave, ktorý považoval za príslušný (ako nadriadený súd) na rozhodnutie o nesúhlase s prenesením príslušnosti.

8. Najvyšší súd upriamuje pozornosť na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 4. mája 2010 sp. zn. III. ÚS 72/2010 publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 20/2010, v zmysle ktorého nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov, ktorá zahŕňa aplikáciu abstraktných právnych noriem a to vzhľadom na špecifickú povahu konaní na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov, je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu.

9. Je nesporné, že funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní vo veciach druhovo totožných s touto (tentoraz prejednávanou) vecou je na základe už vyššie citovaného ust. § 3 ods. 5 písm. b) CMP Krajský súd v Trnave. Nadriadený súd síce nie je v ustanovení, v ktorom sa o ňom v diskutovanej súvislosti CMP zmieňuje (v § 112 ods. 2 CMP) špecifikovaný, no i so zreteľom k špecifickej povahe týchto konaní pri aplikácii ďalšieho vyššie citovaného ustanovenia čl. 3 ods. 2 Základných princípov CMP (s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípov, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov), treba evidentne (hoc aj za pomoci pravidla o súde ako racionálnom zákonodarcovi) dospieť k záveru, že v týchto veciach bude aj nadriadeným súdom Krajský súd v Trnave (kauzálny nadriadený súd). Opačný záver (ten o potrebe rozlišovania medzi odvolacím súdom a nadriadeným súdom) by sa prial účelu súdnej reformy (popieral by jej zmysel). Tu treba mať na zreteli aj zachovanie plynulosti a rýchlosti konania a preto nie je možné vykladať pojem nadriadený súd ani v danom prípade inak, než tak, že týmto bude (vychádzajúc z už priblížených princípov) súd povolaný rozhodovať aj o odvolaní

10. Pre úplnosť sa uvádza, že ani prípadné poukazovanie na zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a

obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších zmien a doplnení by nebolo na mieste, pretože tento zákon upravuje sídla a obvody krajských súdov len všeobecne, teda bez prihliadnutia na špecifiká konaní vymenovaných v ustanovení § 3 ods. 5 CMP (ktoré má vo vzťahu k ust. § 3 zákona č. 371/2004 Z. z. povahu osobitnej úpravy - lex specialis).

11. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené preto rozhodol tak, ako vyplýva z výroku tohto uznesenia.

12. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.